

визначення сурогатного материнства в зарубіжному законодавстві є неоднозначним.

Так, наприклад, законодавство Великобританії визначає сурогатне материнство як процес виношування дитини жінкою, яка уклала договір з подружжям, які не можуть мати або ж виносити дитину. Сурогатна матір визначається як жінка яка виношує плід і народжує дитину іншої особи (осіб) і яка погодилась передати дитину після народження цим особам. За законодавством Австралії сурогатне материнство розглядається як договір, відповідно до якого жінка (сурогатна мати) погоджується виносити і народити дитину для іншої людини/людей (майбутніх батьків), які отримають дитину після її народження. Причому слід зазначити, що в Австралії склалося негативне ставлення до комерційного сурогатного материнства.

В Нью-Йорку сурогатне материнство визначається як договір (усний чи письмовий), між жінкою яка погодилась на інсемінацію та виношування дитини, зачатої з використанням генетичного матеріалу чоловіка, який не є її чоловіком, і жінкою, яка погодилась усиновити чи удочерити дитину народжену таким способом. А сама сурогатна мати визначається як жінка, що добровільно погодилась виносити дитину та передати її, відповідно до умов договору, іншій стороні. За законодавством штату Міннесота сурогатна мати - це жінка, яка виношує дитину для інших батьків. Ю.В.Коренга звертає увагу на те, що в американській літературі до сурогатного материнства найчастіше відноситься і практика запліднення яйцеклітина самої сурогатної матері, яка дає згоду на запліднення своєї яйцеклітини спермою чоловіка-замовника (яка вводиться в її тіло за допомогою медичного втручання), виносити зачату дитину та передати її батькам. Отже, оскільки запліднення яйцеклітини відбувається всередині сурогатної матері, то імплантація ембріона не проводиться [2]. Таким чином, можна зробити висновок, що законодавство США допускає як традиційне, тай і гестаційне сурогатне материнство.

Закон Республіки Казахстан від 16 червня 2004 року «Про репродуктивні права людини, та гарантії їх виконання» встановлює, що сурогатне материнство - це виношування і народження дитини, включно з випадками передчасних пологів, за договором між сурогатною матір'ю і потенційними батьками за матеріальну винагороду, або без неї, а сурогатна мати - це жінка що виношує плід після введення донорського ембріона [3, 26].

Що є неоднозначним, це зауваження Л.Ф.Курило, що сурогатне материнство не слід змішувати з ситуацією, коли жінка за домовленістю з подружньою парою згодна передати (а скоріше за все - продати) їм свою новонароджену дитину («подібний «спосіб репродукції» все частіше зустрічається в країнах Латинської Америки, США, Таїланді, Індії тощо) [4, с.

Список використаних джерел:

1. Council of Europe. Ad hoc committee of experts on bioethics report on human artificial procreation. Strasbourg, 1989. Новая иллюстрированная энциклопедия. - Кн. 17. - М.: Большая Российская Энциклопедия, 2003.
2. Коренга Ю. В. Анализ основных понятий сурогатного материнства / Ю. В. Коренга // Часопис Академії адвокатури України. - 2012, - №2 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://archive.nbuv.gov.ua/e-journals/Chaau/2012-2/12kyvpsm.pdf>
3. Леженін В.П. Проблемы договорных отношений, связанные с сурогатным материнством // Актуальные проблемы гражданского права, гражданского и арбитражного процесса; в 2 ч. 4.1. Гражданское право: материалы науч. конф. Воронеж, 15-16 марта 2002 г. {под ред. Е.И. Носыревой, Т.Н. Сафронюк}. - Воронеж: Издательство Воронежского госуд. Ун-та, 2002. - С. 384.
4. Курило Л.Ф. Право родиться // Биотика: принципы, правила, проблемы / Отв. ред. и сост. Б.Г. Юдин. М.: Эдиториал УРСС, Ш998.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДОГОВІРНИХ ВІДНОСИН В СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Можаровська Наталя Олегівна, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільно-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Створення сприятливого інноваційного клімату в країні припускає функціонування відповідного господарсько-правового механізму (складної системи - системи з різноманітними зв'язками) розвитку інноваційної діяльності, що регулює що регулює достатню велику кількість господарських

відносин. Множинність відносин з приводу інноваційної діяльності, які закономірно утворюються в інноваційно-орієнтованій економіці, ініціює безперервний процес пошуку важелів їх координації з метою утворення інституційно-ефективної системи підвищення конкурентоспроможності національної економіки, оскільки з позиції системного підходу входження окремих елементів та компонентів до складної системи можливе за умов максимально можливої взаємної відповідності. Проте залишаються недостатньо дослідженими питання змісту та зв'язків між складовими вищезгаданого господарсько-правового механізму розвитку інноваційної діяльності в інноваційно-орієнтованій економіці.

Зрозуміло, що в основі господарсько-правового механізму розвитку інноваційної діяльності мають бути покладені економічні інтереси, можливості привласнення, ступінь узгодженості відповідних інтересів. За визначенням Л.І.Абалкіна, проявом усвідомлених потреб, що визначають напрям дій суб'єктів, є їхні інтереси: і інтереси, в основі яких лежить потреба споживання, і інтереси, в основі яких лежить потреба діяльності.

У сучасних умовах глобалізації економіки зі стрімким збільшенням обсягів міжнародної торгівлі різко зросла вигода від використання таких об'єктів інтелектуальної власності, як товарні знаки, фірмові найменування, промислові зразки та інші засоби індивідуалізації товарів і послуг. Найвисті зареєстрованих знаків є суттєвою перевагою будь-якої компанії у ділових переговорах, а вартість «розкручених» торгових марок сягає сотень мільйонів доларів США.

Отже, об'єкти інтелектуальної власності здатні і вининні приносити підприємству прибутки. Доходом від використання інтелектуальної власності є різниця за певний проміжок часу між грошовими надходженнями і грошовими виплатами, яку отримують правовласники за надане право використання об'єктів інтелектуальної власності. Але потрібно знати, що інтелектуальна власність здатна приносити підприємству дохід тільки за умови закріплення права на неї, не допускаючи загальнодоступності його використання. Гарантією одержання певних доходів можуть слугувати конкретні переваги, які одержує підприємство за рахунок використання нематеріальних активів. Проте, важливо пам'ятати, що з точки зору правового регулювання відносин у сфері інтелектуальної власності підприємство має можливість використовувати лише ті об'єкти, які знаходяться у його розпорядженні. Досвід показує, що часто нематеріальні об'єкти не є власністю підприємства, а взяті в лізинг, орендовані або ж є позиковими активами. Інтелектуальна власність - одна з найважливіших категорій інноваційного менеджменту, що визначає сукупність принципів, методів і форм управління інноваційними процесами. Для України одним із складних завдань активізації інноваційної діяльності є трансформація науково-технологічних розробок в інноваційний товарний продукт, тобто проблема комерціалізації науково-технічної сфери та вибору найприйнятніших способів капіталізації інтелектуального потенціалу. Основний організаційно-економічний механізм вирішення цієї проблеми полягає у створенні спеціалізованих підприємницьких науково-технічних фірм, заснованих власниками інтелектуальної продукції.

Існує пряма залежність стану національної економіки від її інтелектуального потенціалу, ступінь використання якого, темпи та масштаби росту визначають рівень економічного розвитку суспільства, правовий і соціальний статус країни у світовому співтоваристві. При визначенні місця певної держави у світовій спільноті першочерговою є її здатність використовувати сучасні технології для інтенсивного економічного зростання.

Аналізуючи розвиток економіки провідних країн світу, можна стверджувати, що виробництво все більше базується не на переробці природної сировини та ресурсів, а на використанні результатів інтелектуальної діяльності та нових ідей. Свідченням цього є зростаюча частка нематеріальних активів у фондах підприємств, що суттєво підвищує їхню ринкову вартість.

Отже, можна дійти до висновку, що поряд із розробленням інноваційної моделі управління освітою, наукою і виробництвом, застосуванням програмних методів в управлінні інноваційною діяльністю, вдосконаленням змістовної і формальної складової господарсько-правового забезпечення інноваційної діяльності, тобто забезпеченням некомерційної інноваційної діяльності, важливу роль відіграє правове забезпечення комерційної

інноваційної діяльності, договірні відносини договори у сфері інтелектуальної власності, їх правове регулювання та розвитку договірних правовідносин.

Список використаних джерел:

1. Абдуллин, А.И. Интеллектуальное право: правовая охрана интеллектуальной собственности : Учебное пособие / А. И. Абдуллин. М.; Статут, 2001. - 796 с.
2. Красовська А., Бернадська І. Сучасні тенденції економічного розвитку і охорона прав інтелектуальної власності // Інтелектуальна власність. - 2002. - №2-3. - С. 27-29. - С. 28
3. Федулова Л. Нова роль інтелектуальної власності // Інтелектуальна власність. - 2008. - №4.

ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ДОГОВОРУ НА КОРИСТЬ ТРЕТЬОЇ ОСОБИ

Немченко Сергій Сергійович, кандидат юридичних наук, доцент кафедри цивільно-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Аналіз існуючих наукових досліджень та чинного вітчизняного законодавства дає змогу зробити висновок, що юридична природа договору на користь третьої особи сьогодні є найменш вивченою у цивілістичній науці. Крім того, актуальність порушеної теми підкреслюється ще й тим, що роль договорів на користь третіх осіб у зв'язку із розвитком ринкових відносин дедалі більше зростає, що беззаперечно зумовлює необхідність у їх науковому дослідженні.

Відповідно до ст. 511 Цивільного кодексу України (далі - ЦК) зобов'язання не створює обов'язку для третьої особи. У випадках, встановлених договором, зобов'язання може породжувати для третьої особи права щодо боржника та (або) кредитора. Слід зазначити, що таким зобов'язанням, яке може породжувати права третіх осіб щодо боржника, є зобов'язання, яке виникає безпосередньо з договору на користь третьої особи.

Так, згідно зі ст. 636 ЦК України ^договором на користь третьої особи є договір, в якому боржник зобов'язаний виконати свій обов'язок на користь третьої особи, яка встановлена або не встановлена у договорі. Крім зазначеної договірної конструкції треті особи можуть брати участь і в інших конструкціях зобов'язальних відносин, а саме: виконання на користь третьої особи, покладення виконання на третю особу, виконання замість боржника третьою особою (порука) тощо.

В юридичній літературі договір на користь третьої особи розуміють як такий, за яким право вимагати виконання виникає у особи, яка не брала участі в договорі ні прямо (як контрагент), ні опосередковано (через представника) [1. с. 99]. Вперше такий договір був закріплений ще в Цивільному кодексі УРСР 1922 р. Таким чином, юридична конструкція договору на користь третьої особи полягає у тому, що за цим договором зобов'язана сторона (боржник) повинна вчинити дію не на користь другої сторони (кредитора), а на користь третьої особи, яка не бере участі в укладенні договору. На користь третьої особи можна «виговорити» право, яким ця особа може скористатись чи відмовитись від нього, але не можна без її згоди покласти на неї цивільно-правовий обов'язок [2, с. 163].

Відповідно до ст. 636 ЦК України особливисть правового регулювання договорів на користь третіх осіб полягає у такому:

1. Виконання договору на користь третьої особи може вимагати як особа, яка уклала договір, так і третя особа, на користь якої передбачено виконання, якщо інше не встановлено договором або законом чи не випливає із суті договору.

2. З моменту вираження третьою особою наміру скористатися своїм правом сторони не можуть розривати або змінити договір без згоди третьої особи, якщо інше не встановлено договором або законом.

3. Якщо третя особа відмовилася від права, наданого їй на підставі договору, сторона, яка уклала договір на користь третьої особи, може сама скористатися цим правом, якщо інше не випливає із суті договору.

Крім загальної правової норми (ст. 636) Цивільним кодексом України передбачена також можливість укладання й окремих договорів на користь третьої особи, зокрема договору банківського вкладу (ст. 1063), договору довгичного утримання (догляду) (ст. 746), договору страхування (ст. 985) та деяких інших. При визначенні поняття договору на користь третьої особи (ч. 1 ст. 636 ЦК України) законодавець, насамперед, акцентував увагу на поведінці